

deres, at der ikke er indgået det forventede antal udskrivningsaftaler og koordinationsplaner.

Psykiatrilovsundersøgelsen

Udskrivningsaftaler og koordinationsplaner var til lige et fokuspunkt i psykiatrilovsundersøgelsen. Af rapportens konklusioner fremgår, at hvis det skal sikres, at alle patienter, herunder også de allersvageste, kan fastholdes i behandling, er der behov for at sikre patienternes overholdelse af indgåede udskrivningsaftaler og koordinationsplaner, og at dette kan ske ved anvendelse af f.eks. ambulante tvang eller tvungen efterbehandling.

Det anføres videre i rapporten, at ønsket om stærkere redskaber, til sikring af at patienten fastholdes i opfølgende behandling, er omgærdet af en række etiske problemstillinger omkring patientens retssikkerhed, og at personalet grundlæggende er meget bevidst om disse problemstillinger. Der peges derfor på, at hvis man ønsker disse muligheder indført, skal anvendelsen af disse redskaber være forbundet med meget specifikke muligheder for at sikre, at man ikke kommer ud på en glidebane, og at mulighederne ikke anvendes unødigt.

Regeringens holdning, herunder lovforslaget

Regeringen finder, at der i dag på trods af de gældende regler om tvangsbehandling under indlæggelse på psykiatriske afdelinger og indførelsen af reglerne om udskrivningsaftaler og koordinationsplaner eksisterer et alvorligt problem med at fastholde en gruppe af de allersvageste psykiatriske patienter med manglende sygdomsindsigt i den behandling, de har brug for.

Som udgangspunkt er det et grundlæggende og lovfæstet princip i dansk ret, at al behandling kræver patientens samtykke på baggrund af information om behandlingen. Det er dog en forudsætning, at patienten er habil. Psykiatriloven er en undtagelse herfra, idet den hjemler mulighed for behandling mod patientens vilje. Det er først og fremmest hensynet til patienten, der begrunder en fravigelse af selvbestemmelsesretten. Respekten for patienternes selvbestemmelsesret og dermed tilbageholdenheden i forhold til at hjemle behandling mod patientens vilje må imidlertid efter regeringens opfattelse ikke føre til, at alvorligt psykisk syge patienter, der vitterligt har brug for behandling, men som mangler sygdomsindsigt, svigtes.

Det er således regeringens opfattelse et udtryk for omsorgssvigt, hvis psykiatriloven ikke hjemler mulighed for, at denne gruppe psykiatriske patienter får den

tilstrækkelige behandling og omsorg, som de ikke selv er i stand til at opøge på grund af deres lidelser.

På den baggrund foreslår regeringen, at der indsættes et nyt kapitel 4 a i psykiatriloven om opfølgning efter udskrivning og i visse tilfælde tvungen opfølgning efter udskrivning.

Den personkreds, som bliver omfattet af reglerne om tvungen opfølgning efter udskrivning er de allersvageste patienter, som, når de relativt velbehandlede bliver udskrevet fra hospitalet, konsekvent ophører med at tage medicinen, hvorefter de får det dårligere og på ny må indlægges, evt. under anvendelse af tvang. Der er tale om en meget begrænset gruppe af de allersvageste patienter, som det inden for rammerne af det eksisterende regelsæt ikke har været muligt at nå. Den personkreds, der bliver omfattet af reglerne om tvungen opfølgning efter udskrivning er til dels sammenfaldende med den personkreds, der er omfattet af reglerne for udskrivningsaftaler og koordinationsplaner, idet én af betingelserne for at anvende tvungen opfølgning efter udskrivning er, at en patient i ét tilfælde har undladt at følge den behandling, der er anført i en udskrivningsaftale eller koordinationsplan.

Regeringen lægger stor vægt på at fastholde, at tvangsbehandling alene kan finde sted på psykiatriske afdelinger. Denne geografiske afgrænsning er kendt for patienterne, og kun på de psykiatriske afdelinger er de forsvarlige fysiske rammer for tvangsudøvelse til stede.

Derudover finder regeringen det meget vigtigt, at patienter ikke længerevarende skal kunne fastholdes i tvangsbehandling. Regeringen ønsker ikke et permanent indgreb i den personlige frihed for denne gruppe af psykiatriske patienter. Da der er tale om opfølgning på en indlæggelse foreslås det, at en patient maksimalt kan være i tvungen opfølgning i 12 måneder. Dette absolutte loft over, hvor lang tid patienten kan være undergivet tvungen opfølgning, forhindrer, at der kan blive tale om at fastholde patienten i en meget langvarig tvangsbehandling. Der vil således efter forslaget først på ny kunne etableres tvungen opfølgning efter udskrivning, hvis patienten igen opfylder betingelserne herfor.

Kriterierne for etablering af tvungen opfølgning efter udskrivning, jf. kapitel 4 a, er ikke identiske med kriterierne for iværksættelse af tvangsendlæggelse og tvangsbehandling, jf. psykiatrilovens kapitel 3 og 4. De patienter, der er sindssyge og opfylder behandlings- eller farekriteriet i henhold til disse kapitler, skal stadig behandles under indlæggelse på den psykiatriske afdeling. Hensigten med tvungen opfølgning